

گفت‌وگوی منتشر نشده با مرحوم محمد تقی انصاریان، بنیان‌گذار و مدیر انتشارات انصاریان قم

ترجمان پیام جهانی اهل بیت علیهم‌السلام

طرح: آرتوس عارفی

۲

منبرمجازی

زیرساخت ترک گناه

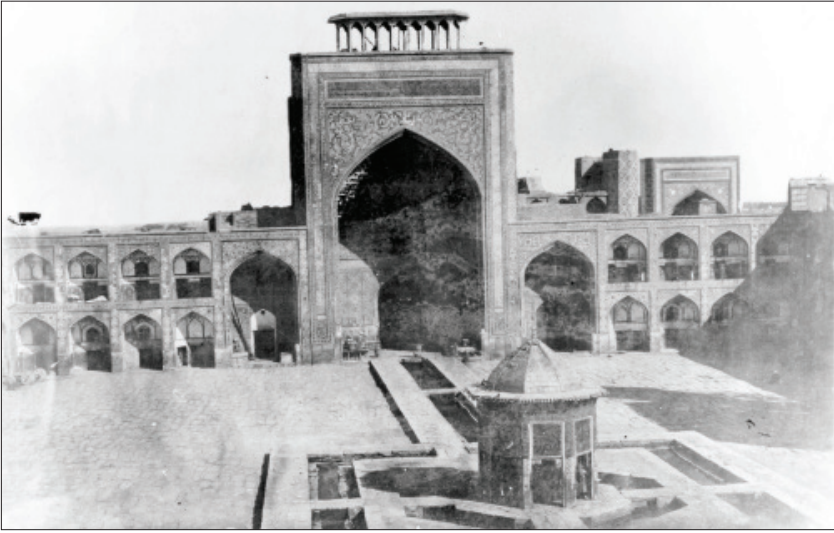

حجت‌الاسلام مهندسی | برای ترک اصرار

بر گناه ما باید کار زیرساختی انجام بدهیم... کارهای زیرساختی یعنی بحث آگاهی... مثلاً نسبت به اینکه این کاری که الان انجام می‌دهیم آیا خوب است یا بد؟ پیش از اینکه به لذتش توجه کنیم، ببینیم که این کار درست است یا غلط؟ ... بعضی‌ها می‌گویند ما می‌دانیم گناه بد است ولی نمی‌توانیم از آن فاصله بگیریم! برای ترک گناه ما باید با خودمان درگیر بشویم وگرنه تسلیم هوی و هوس می‌شویم. در این درگیری باید چند چیز را قبول کنیم؛ یکی اینکه خداوند به ما عقل داده... قدرت درک داده که بفهمیم این کار غلط است یا درست... یعنی باید این را قبول کنیم که خدا با ما اتمام حجت کرده، پیامبر(ص) فرستاده، قرآن فرستاده، وحی فرستاده، از درون عقل داده، چرا ما از این‌ها استفاده نمی‌کنیم؟ خیلی‌ها می‌گویند ما دلمان می‌خواهد ولی نمی‌توانیم. آیت‌الله بهجت نماز را تمام کرده بودند و داشتند به خانه می‌رفتند. متوجه شدند یک نفر پشت سر ایشان می‌آید. سر پیچ کوچه برگشتند و فرمودند: شما با من فرمایشی دارید؟ گفت: من دلم می‌خواهد دست از گناه بردارم و کمال پیدا کنم، اما نمی‌توانم به من کمک کنید. آقا فرمودند: چه کسی جلو تو را گرفته است؟ به من بگو آن کسی که جلو تو را گرفته از سر راحت بردارم. آقای بهجت دارد این طرف را متوجه دارایی‌های خودش می‌کند... متوجه توانمندی‌های درون خودش می‌کند... مرحله اول این است که قبول کنیم دشمن در درون خود ماست... مرحله دوم این است که ما توان مبارزه با نفس درونی را داریم یا نه؟ خدا می‌فرماید: این توانمندی را دارید... چرا در مقابل صحنه‌ای که برای من جذابیت دارد به راحتی خودم را ببازم؟ چرا حاضرم به لذت گناه فکر کنم اما به اینکه چه عواقبی ممکن است برای من داشته باشد فکر نکنم؟ معرفت و زیرساختی که گفتیم برای ترک گناه لازم است، همین فکر کردن به توانمندی‌هایمان است... از این توانمندی‌هایی که داریم استفاده کنیم... نگوییم نمی‌توانیم... از خودمان بیرسیم آیا از توانمندی‌هایم استفاده کردم و نتوانستیم؟ آیا این درگیری‌ها را در خودم به وجود آوردم و نتوانستیم؟ ... بهر به سخت است. اگر قرار باشد همه‌اش به فکر راحتی باشیم که نمی‌شود. کدام کاری با راحتی و آسایش به نتیجه می‌رسد؟ ... لقد خلقنا الانسان فی کبد... انسانیت در دانشکده سختی‌ها و رنج‌ها تولید می‌شود... خدا یک دانشکده‌ای به نام زندگی درست کرده و در آن می‌خواهد انسانیت خلق کند...

بعد نیز جدی گرفته می‌شد و بخشی از وظایف متولیان آستان قدس بود. در دوره‌های سلجوقی و خوارزمشاهی تعمیرات گسترده‌ای در روضه منوره صورت گرفت که یادگاری‌های آن تعمیرات در کاشی‌های مشهور «سنجری» قابل رؤیت است. در عهد ایلخانی هم به ویژه در دوره غازان‌خان، تعمیرات و بازسازی‌ها از سر گرفته شد و هنگام گذاشتن سنگ بنای دارالسیاده حرم رضوی بخش عمده‌ای از روضه منوره نیز تعمیر شد. حتی سریداران هم با وجود دوران محدود و ۱۰ساله حکومت در مشهد، از حدود ۷۵۴قمری به بعد، از کار بازسازی و تعمیر حرم رضوی غافل نبودند و گزارش این تعمیر در کتیبه موجود در حرم مطهر ثبت و ضبط است. در دوره تیموری شاهد شدت یافتن فعالیت‌های عمرانی و البته تعمیر، بازسازی و نگهداری بهینه اماکن متبرکه هستیم؛ ساخت گنبد دوم روی روضه منوره و کاشی‌کاری

پیش اتفاق افتاد؛ دورانی که درست پس از پایان عهد حکمرانی «فائق خاصه» آغاز می‌شود. طبق یک روایت تاریخی نه چندان معتبر که «ابن‌اثیر» آن را در کتاب «الکامل فی التاریخ» نقل می‌کند، سبکتگین، پدر محمود غزنوی پس از تصرف طوس و ولایات اطراف آن، به حرم رضوی نیز حمله و بخش‌هایی از آن را ویران کرد و بعدها محمود غزنوی بر اساس خوابی که دید، تصمیم به بازسازی و تعمیر خرابی‌های حرم گرفت. این روایت چه درست باشد و چه نادرست، تردیدی در آغاز تعمیرات اساسی حرم رضوی طی دوره محمود و ادامه آن در دوره مسعود غزنوی نیست. طی این تعمیر و بازسازی اساسی و گسترده، ساختمان اولیه روضه منوره برای ایجاد بنا و مناره جدید تخریب و دوباره ساخته شد. ظاهراً مدیریت پروژه تعمیرات بر عهده «سوری بن معتز» صاحب دیوان خراسان در دوره سلطان مسعود

جذاب و چشم‌نواز آن حاصل فعالیت‌های همین دوره است. بعدها و در دوره صفویه هم کار بازسازی و تعمیر در کنار فعالیت‌های عمرانی گسترده تداوم یافت، در دوره افشاریه پیگیری شد و در دوره قاجار هم به آن توجه ویژه کردند. این اقدام‌ها سبب شد بخش عمده میراث کهن معماری اسلامی ایرانی در حرم رضوی، برای ما و آیندگان به یادگار بماند. البته این اقدام‌ها ضرورت تداوم تعمیر و بازسازی را به ما و نسل‌های بعد نیز گوشزد می‌کند.

غزنوی بوده است. ابوالفضل بیهقی، مورخ و ادیب مشهور دوره غزنوی در کتاب تاریخ مشهور خود در این باره می‌نویسد: «مشهد علی بن موسی‌الرضا(ع) را که بوبکر شهرد، کدخدای فائق خاصه خادم آباد کرده بود، سوری در آن زیادت‌های بسیار فرموده بود و مناره‌ای کرد و دیهی خرید فاخر و بر آن وقف کرد».

■ **تداوم یک فعالیت عمرانی راهبردی**
موضوع بازسازی و تعمیر اماکن متبرکه طی دوره‌های

محمدحسین نیکبخت|

اگر این روزها توفیق تشریف به حرم رضوی را داشته باشید، حتماً متوجه فعالیت‌های گسترده عمرانی به ویژه در محدوده تاریخی حرم مطهر، یعنی صحن عتیق و اطراف آن می‌شوید. این اقدام‌ها با دو هدف مهم انجام می‌شود؛ احیا و تعمیر بناهای فرسوده و ایجاد زیرساخت‌های جدید برای خدمت‌رسانی بهتر به زائران امام رضا(ع). تعمیر و بازسازی در تاریخ هزار و ۲۰۰ ساله حرم رضوی، همیشه بخش مهمی از فعالیت‌های عمرانی آستان قدس را به خودش اختصاص داده است. حتی زمانی که حرم رضوی تنها در محدوده روضه منوره و صندوق مرقد مطهر امام(ع) خلاصه می‌شد، افرادی بودند که با هدف حفظ اصل بنا و افزودن بر کارایی آن، دست به اقدام‌های تعمیری و تکمیلی در بنا می‌زدند.

■ **نخستین تعمیرات محدود در حرم**
همان‌طور که یک بار دیگر هم خدمتتان عرض کردم، فعالیت‌های عمرانی در حرم رضوی در دوره حکومت ابومنصور، محمد بن عبدالرزاق طوسی، حاکم این منطقه و سپسالار خراسان در عهد سامانیان آغاز شد و با دستور او بناهایی را اطراف روضه منوره ساختند. احتمالاً نخستین تعمیرات محدود در حرم رضوی نیز طی همین دوره انجام شد؛ می‌دانیم که در زمان قدرت ابومنصور یعنی حدود سال ۳۴۰قمری بیش از ۱۳۰ سال از شهادت امام رضا(ع) و دفن پیکر مطهر آن حضرت در سرداب کاخ خمید بن قحطبه می‌گذشت و طبیعتاً بنای روضه منوره نیازمند تعمیراتی بود که در زمان توسعه عمرانی حرم، مورد توجه بنائیان قرار گرفت. این کار بعدها، توسط فائق خاصه از درباریان صاحب نفوذ سامانی و با پیمانکاری «بوبکر شهرد»، کدخدای منصوب فائق در منطقه مشهد ادامه یافت و کامل شد. بنابراین می‌توان برای تاریخ تعمیر و بازسازی در حرم رضوی یعنی کاری که امروزه در حرم مطهر شاهد آن هستیم، تاریخی بیش از هزار سال در نظر گرفت.

■ **نخستین بازسازی اساسی اماکن متبرکه**
نخستین پروژه بازسازی و تعمیر اساسی سازه‌های عمرانی در حرم مطهر امام رضا(ع)، طی دوره استیلای غزنویان بر خراسان، یعنی حدود هزار سال

روایت برترین‌ها
از سخت‌ترین آزمون درسی

پای صحبت ۶ رتبه برتر کنکور از مدارس امام رضا(ع)

خبر

در بازدید ائمه جمعه اهل سنت عراق از کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی عنوان شد

الگوی اشاعه
علوم و فرهنگ اسلامی

ائمه جمعه اهل سنت عراق در بازدید از کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی، این‌مکان راالگوی تأسیس مکان‌های علمی و فرهنگی و مرکزی برای اشاعه فرهنگ و علوم اسلامی به دنیا عنوان کردند. به گزارش آستان‌نیوز؛ شیخ خلیل چرداغلی، خطیب مسجد یحییو در کرکوک و نایب جمعیت فاتح ترکمان عراق که در این بازدید حضور داشت، گفت: کتابخانه رضوی نه تنها بر جهان اسلام تأثیرگذار است بلکه در عرصه‌ای فراتر از کشورهای مسلمان نیز می‌درخشد. وی ضمن ابراز امیدواری از توسعه روزافزون این مکان فرهنگی تصریح کرد: بخش تخصصی کتاب‌های خطی این مجموعه دارای نسخه‌های نادری است که برخی از آن‌ها در هیچ کتابخانه‌ای یافت نمی‌شود. شیخ حسن بصری، عضو مجمع تقریب مذاهب از دیگر بازدیدکنندگان این گروه نیز این شکوفایی و توسعه را یکی از دستاوردهای جمهوری اسلامی ایران عنوان کرد و مجموعه غنی کتابخانه رضوی و بخش‌های مختلف این مکان فرهنگی را پشتوانه‌ای علمی برای جهان اسلام دانست. وی با ابراز خرسندی از حضور در حرم مطهر امام رضا(ع)، کتابخانه رضوی راالگویی برای جوامع مسلمان در ایجاد مکان‌های علمی و فرهنگی برشمرد و مبلغ بودن برای معرفی این مجموعه در مراکز مختلف کشورهای اسلامی را افتخاری برای خود عنوان کرد.

پاسداشت

به یاد آزادگان

به مناسبت سی و دومین سالروز بازگشت آزادگان سرافراز هشت سال دفاع مقدس، ویژه‌برنامه‌ای در رواق امام خمینی(ره) حرم مطهر حضرت ثامن‌الائمه(ع) برگزار شد.

حجت‌الاسلام والمسلمین محمد رضایی تهرانی در این مراسم گفت: آزادگان سرافراز ما که تا مرز شهادت پیش رفتند و خود را برای جان‌نثاری در راه اسلام آماده کرده بودند، پیروان نهضت سرخ حضرت اباعبدالله الحسین(ع) بودند. وی تصریح کرد: تمام آزادگانی که در

بند اسارت رژیم بعث عراق بودند از گمنام‌ترین آن‌ها تا افرادی همچون مرحوم ابوترابی همه در این عرصه آمدند که در مقابل دشمن، از خط سیر حضرت اباعبدالله الحسین(ع) یعنی هراس نداشتن از مرگ و کشته شدن پیروی کنند. این آزادگان در راه دفاع از دین رنج‌های بسیاری را متحمل شدند و اگر شهیدان یک بار شهید شدند، این آزادگان خوشنام در دوره سخت اسارت، گاهی روزی چند بار زیر شکنجه جان می‌دادند ولی با این حال تسلیم دشمن نشدند.